

WYTYCZNE METODOLOGICZNE do aplikacji
pojęcia „jedno przedsiębiorstwo” z perspektywy zasad pomocy *de minimis*

Obowiązują od 1. 07. 2014

Nowelizacja: 4. 12. 2014

SPIS TREŚCI

1. Cele wytycznych	2
2. Definicja „jednego przedsiębiorstwa”	2
3. Czy podmiot jest „przedsiębiorstwem powiązanym”?.....	3
3.1. Przedsiębiorstwa nieposiadające bezpośrednich relacji z instytucją publiczną i ich powiązanie	4
3.2. Przedsiębiorstwa posiadające bezpośrednie relacje z instytucją publiczną i ich powiązanie.....	6
4. Często zadawane pytania dotyczące pojęcia „jednego przedsiębiorstwa”	8

1. Cel wytycznych

Niniejsze wytyczne zostały opracowane przez instytucje koordynujące pomoc publiczną (Urząd Ochrony Konkurencji oraz Ministerstwo Rolnictwa Republiki Czeskiej), w celu omówienia i przybliżenia definicji „jednego przedsiębiorstwa” podmiotom udzielającym dotacji, a także beneficjentom pomocy *de minimis*.

Wytyczne te stosują się wyłącznie do aplikacji pojęcia „jednego przedsiębiorstwa” na potrzeby zasad pomocy *de minimis* i mają one charakter zalecenia. Ich przeznaczeniem nie jest interpretacja terminu małych i średnich przedsiębiorstw zgodnie z odpowiednimi przepisami Unii Europejskiej.

Wytyczne obejmują informacje ogólne na temat definicji jednego przedsiębiorstwa, a ocena zgodności struktury podmiotu ubiegającego się o pomoc *de minimis*, powinna być przeprowadzona oddzielnie dla każdego przypadku.

Moc decyzyjną w kwestii pomocy publicznej posiada Komisja Europejska lub odpowiednie organy władzy sądowniczej UE. W kwestii pomocy publicznej moc prawną mają wyłącznie decyzje powyższych podmiotów.

2. Definicja „jednego przedsiębiorstwa”

Na potrzeby zasad uczciwej konkurencji przedsiębiorstwo definiuje się jako dowolny podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od statusu prawnego tego podmiotu i sposobu jego finansowania. Trybunał Sprawiedliwości UE zdecydował, że wszystkie podmioty kontrolowane (prawnie lub faktycznie) przez ten sam podmiot, w zakresie zastosowania zasady *de minimis* powinny zostać uznane za jedno przedsiębiorstwo¹.

W związku z tym Komisja Europejska ustanowiła kryteria, w oparciu o które zdecydować można, w jakich przypadkach dwa lub więcej podmiotów uznać można za „jedno przedsiębiorstwo”. Rozporządzenia Komisji w kwestii udzielania pomocy *de minimis* w okresie programowania 2014-2020 zawiera definicję „jednego przedsiębiorstwa”, które kwalifikuje się do wykorzystania maksymalnej kwoty pomocy *de minimis* w okresie trzech lat księgowych po spełnieniu warunków określonych w następujących rozporządzeniach:

- rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*² (dalej jako „rozporządzenie nr 1407/2013”) o limicie 200 000 EUR na okres decyzyjny trzech lat księgowych;
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym³ (dalej jako „rozporządzenie nr 1408/2013”) o limicie 15 000 EUR na okres decyzyjny trzech lat księgowych;

- rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (dalej jako „rozporządzenie nr 717/2014”) o limicie 30 000 EUR na okres decyzyjny trzech lat księgowych.

Pojęcie „jednego przedsiębiorstwa” („przedsiębiorstwa powiązanego”) na potrzeby niniejszych rozporządzeń obejmuje wszystkie podmioty, które mają między sobą przynajmniej jedno z następujących powiązań:

- a) jeden podmiot posiada ponad 50% praw głosu, należących do akcjonariuszy lub wspólników, w innym podmiocie;
- b) jeden podmiot ma prawo mianowania lub odwołania ponad 50% członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego podmiotu;
- c) jeden podmiot ma prawo realizacji ponad 50% wpływów w innym podmiocie, zgodnie z umową zawartą z danym podmiotem lub zgodnie z postanowieniami zawartymi w akcie założycielskim lub statucie danego podmiotu;
- d) jeden podmiot, który jest akcjonariuszem lub wspólnikiem innego podmiotu, zgodnie z umową zawartą z innymi akcjonariuszami lub wspólnikami, posiada ponad 50% praw głosu, należących do akcjonariuszy lub wspólników w danym podmiocie.

Podmioty, posiadające jakiekolwiek powiązania opisane w podpunktach od a) do d) poprzez jeden lub kilka innych podmiotów, również uznaje się za jedno przedsiębiorstwo.

W związku z powyższym konieczne jest, aby wnioskodawca we wniosku o pomoc *de minimis* przedstawił informacje dotyczące przedsiębiorstw, które stanowią przedsiębiorstwa powiązane zgodnie z powyższymi typami relacji.

3. Czy podmiot jest „przedsiębiorstwem powiązanym”?

Termin „przedsiębiorstwo powiązane” odpowiada sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw, które tworzą **grupę przedsiębiorstw** na skutek **bezpośredniego lub pośredniego rozporządzania większością praw głosu** w przedsiębiorstwie przez inne przedsiębiorstwo lub na skutek możliwości wywierania **decydującego wpływu** na inne przedsiębiorstwo. Typowym przykładem jest spółka-córka ze 100% prawem własności.

Powiązanie przedsiębiorstw badane jest wyłącznie w przypadku przedsiębiorstw mających siedzibę na terytorium tego samego państwa członkowskiego.

Przedsiębiorstw, które są bezpośrednio powiązane z tą samą instytucją administracji publicznej (tj. gmina, województwo/kraj itp.), nie posiadają jednak żadnych

wzajemnych powiązań, nie uznaje się za „przedsiębiorstwa powiązane”.

Kluczowe jest rozróżnienie, czy beneficjent jest przedsiębiorstwem nieposiadającym bezpośrednich powiązań z instytucją administracji publicznej, czy też przedsiębiorstwo beneficjenta, zostało założone przez instytucję administracji publicznej lub instytucja taka posiada w nim prawa własności.

3.1. Przedsiębiorstwa nieposiadające bezpośrednich relacji z instytucją publiczną i ich powiązanie

Poniżej podano trzy przykłady grup przedsiębiorstw, które nie posiadają relacji z instytucją publiczną. W poszczególnych przykładach wyjaśniono, które przedsiębiorstwa są powiązane z wnioskodawcą oraz jaką wartość pomocy *de minimis* można ewentualnie udzielić wnioskodawcy (np. w oparciu o rozporządzenie nr 1407/2013).

PRZYKŁAD nr 1

Przedsiębiorstwo B (wnioskodawca o pomoc *de minimis*) posiada 51% udziałów w przedsiębiorstwie C i 100% udziałów w przedsiębiorstwie D. Ponadto przedsiębiorstwo A ma 60% udziałów w przedsiębiorstwie B. Przedsiębiorstwa w okresie trzech lat fiskalnych otrzymały pomoc *de minimis* zgodnie z poniższym schematem.

		Przedsiębiorstwo C
Przedsiębiorstwo A 100 000 €	Przedsiębiorstwo B	50 000 €
	wnioskodawca o pomoc <i>de minimis</i>	
	0€	Przedsiębiorstwo D 50 000 €

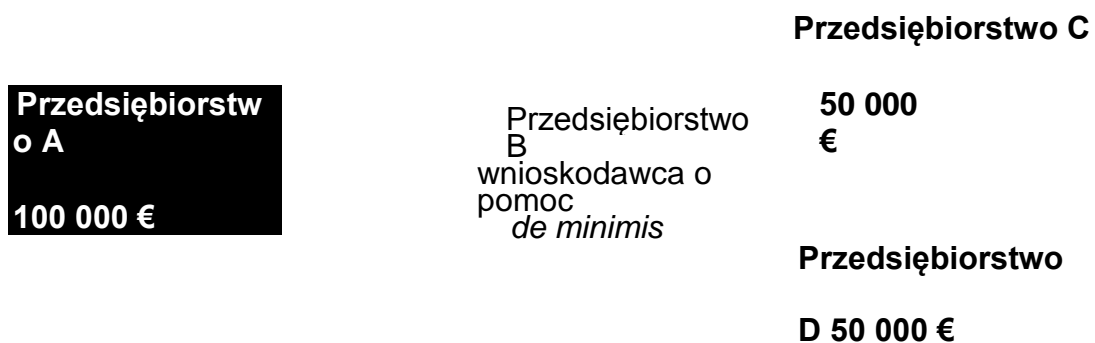
Ponieważ udziały w każdym z powyższych przypadków są wyższe niż 50%, przedsiębiorstwa A, B, C i D uznaje się za powiązane i należy rozważać je pod kątem „jednego przedsiębiorstwa”.

Jak wynika z powyższego schematu, „jedno przedsiębiorstwo” w okresie trzech lat fiskalnych w trybie *de minimis*, mimo że samo faktycznie pomocy *de minimis* w okresie decyzyjnym nie pobierało.

PRZYKŁAD nr 2

Przedsiębiorstwo B (wnioskodawca o pomoc *de minimis*) posiada 33% udziałów w przedsiębiorstwie C i 33% udziałów w przedsiębiorstwie D. Ponadto

przedsiębiorstwo A ma 33% udziałów w przedsiębiorstwie B. Przedsiębiorstwa w okresie decyzyjnym otrzymały pomoc *de minimis* zgodnie z poniższym schematem.

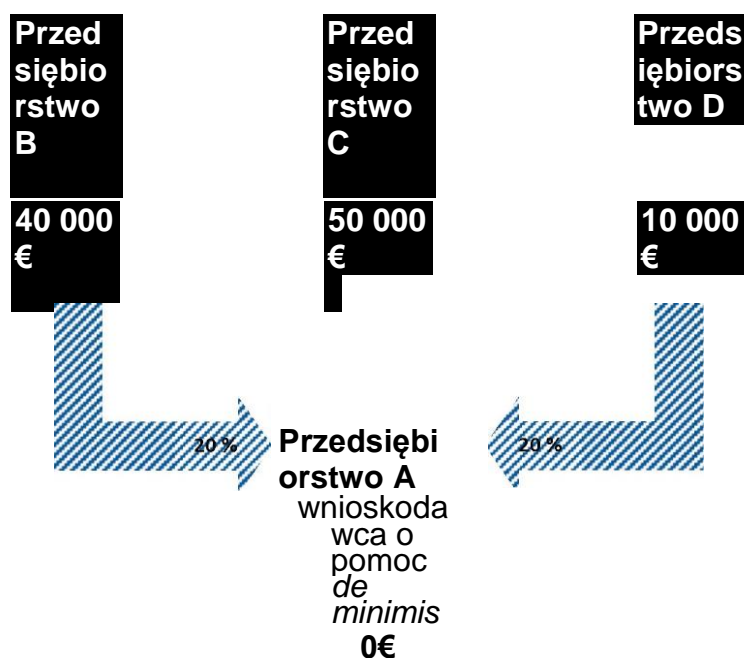

Ponieważ udziały w każdym z powyższych przypadków wynoszą mniej niż 50%, przedsiębiorstwa A, B, C i D nie uznaje się za powiązane i nie są one objęte definicją „jednego przedsiębiorstwa”.

Przedsiębiorstwo B może otrzymać pomoc *de minimis* w pełnej wysokości, ponieważ jest ono przedsiębiorstwem samodzielnym. W okresie trzech lat fiskalnych przedsiębiorstwo nie otrzymało pomocy *de minimis*.

PRZYKŁAD nr 3

Przedsiębiorstwo A (wnioskodawca o pomoc *de minimis*) ma trzech inwestorów – przedsiębiorstwa B, C i D, każdy z nich posiada 20% kapitału zakładowego przedsiębiorstwa A lub praw głosu. Dani inwestorzy są wzajemnie powiązani i stanowią grupę „przedsiębiorstw powiązanych”. Przedsiębiorstwo B ma 70% udziałów w przedsiębiorstwie C a przedsiębiorstwo C ma 60% udziałów w przedsiębiorstwie D. Przedsiębiorstwa te w okresie trzech lat fiskalnych otrzymały pomoc *de minimis* zgodnie z poniższym schematem.

Choć na pierwszy rzut oka mogło się wydawać, że przedsiębiorstwa B, C i D nie są powiązane z przedsiębiorstwem A, albowiem każde z nich posiada zaledwie 20% udziałów przedsiębiorstwa A, jest inaczej. Przedsiębiorstwa B, C i D są wzajemnie powiązane i wspólnie posiadają one 60% udziałów przedsiębiorstwa A, dlatego też należy je rozważać objęcie ich definicją „jednego przedsiębiorstwa”.

W oparciu o powyższe, przedsiębiorstwo A może w trzyletnim okresie fiskalnym otrzymać wyłącznie pomoc o wysokości 100 000 EUR, przedsiębiorstwa B, C i D, które są z nim powiązane, otrzymały już bowiem 100 000 EUR.

3.2. Przedsiębiorstwa posiadające bezpośrednie relacje z instytucją publiczną i ich powiązanie

W przypadku przedsiębiorstw, które są bezpośrednio powiązane z instytucją publiczną (tj. gmina, województwo lub kraj itp.), zasady te są mniej restrykcyjne. Przedsiębiorstw, które mają bezpośrednie relacje z jedną instytucją administracji publicznej i nie posiadają żadnych relacji między sobą, nie uznaje się za „przedsiębiorstwa powiązane”.

Poniżej podano również dwa przykłady grup przedsiębiorstw, które mają relacje z instytucją administracji publicznej. W poszczególnych przykładach wyjaśniono, czy przedsiębiorstwa uznaje się za powiązane i jaką wysokość pomocy *de minimis* mogą one otrzymać wraz z instytucją administracji publicznej (np. w oparciu o rozporządzenie nr 1407/2013).

PRZYKŁAD nr 4

Gmina posiada dwa przedsiębiorstwa użyteczności publicznej (przedsiębiorstwa A i B) oraz jedną spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (przedsiębiorstwo C). Podmioty te w okresie trzech lat fiskalnych otrzymały pomoc *de minimis* zgodnie z poniższym schematem.

Przedsiębiorstwo A	Gmina	
Przedsiębiorstwo C		
przedsiębiorstwo użyteczności publicznej	75 000 EUR	sp. z o.o.
100 000 EUR	20 000 EUR	
	Przedsiębiorstwo B	
	Przeds. użyteczności publicznej	
	5 000 EUR	

Jak wynika z powyższych danych, wszystkie z trzech powyżej opisanych przedsiębiorstw mają bezpośrednie relacje z jedną instytucją publiczną – gminą. Przedsiębiorstw A, B i C nie uznaje się za „przedsiębiorstwa powiązane”.

Ponieważ podmioty w strukturze nie są „jednym przedsiębiorstwem”, każdy z nich, w tym gmina, może otrzymać w okresie trzech lat fiskalnych pomoc *de minimis* do wysokości 200 000 EUR, zgodnie z rozporządzeniem nr 1407/2013 (tj. przedsiębiorstwo A może otrzymać jeszcze 100 000 EUR, przedsiębiorstwo B 195 000 EUR, przedsiębiorstwo C 180 000 EUR a gmina 125 000 EUR).

PRZYKŁAD nr 5

Gmina posiada dwa przedsiębiorstwa użyteczności publicznej (przedsiębiorstwa A i B) oraz jedną spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (przedsiębiorstwo C), która jest właścicielem przedsiębiorstw D i E a w każdym z nich ma ona 60% udziałów. Podmioty te w okresie trzech lat fiskalnych otrzymały pomoc *de minimis* zgodnie z poniższym schematem.

Przedsiębiorstwo A	Gmina	Przedsiębiorstwo C
Przeds. D		
Przeds. Użyteczności publicznej 30 000 EUR	75 000 EUR sp. z o.o	
100 000 EUR	20 000 EUR	Przeds. E 50 000 EUR
Przedsiębiorstwo B		
Przeds. użyteczności publicznej 5 000 EUR		

Z powyższych danych ponownie wynika, że przedsiębiorstwa A, B i C mają bezpośrednie relacje z jedną instytucją publiczną – gminą. Przedsiębiorstw A, B i C nie uznaje się zatem za „przedsiębiorstwa powiązane”. Ponadto oczywiste jest, że przedsiębiorstwa D i E uznawać będziemy za „jedno przedsiębiorstwo”, ponieważ przedsiębiorstwo C posiada ponad 50% udziałów w obu przedsiębiorstwach.

Ponieważ przedsiębiorstwa A, B i C nie są „jednym przedsiębiorstwem”, zgodnie z rozporządzeniem nr 1407/2013, przedsiębiorstwo A w okresie trzech lat fiskalnych może jeszcze otrzymać pomoc *de minimis* o wysokości 100 000 EUR, przedsiębiorstwo B – o wysokości 195 000 EUR, zaś gmina – o wysokości 125 000 EUR. W przypadku przedsiębiorstwa C, w kalkulacji pozostałej należnej pomocy *de minimis* konieczne jest jednak uwzględnienie wysokości pomocy *de minimis*, którą otrzymały przedsiębiorstwa D i E. Przedsiębiorstwo C (lub przedsiębiorstwo D albo E) może zatem otrzymać w okresie decyzyjnym jeszcze 100 000 EUR pomocy *de minimis*.

4. Często zadawane pytania dotyczące pojęcia „jednego przedsiębiorstwa”

PYTANIE NR 1

Czy w ramach sumowania udzielonej pomocy de minimis do „jednego przedsiębiorstwa” zaliczane są tylko przedsiębiorstwa zarejestrowane do prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Republiki Czeskiej?

Tak. Pod pojęciem „jednego przedsiębiorstwa” kryje się powiązanie dwóch lub kilku podmiotów w ramach jednego państwa członkowskiego. Nie są zatem brane pod uwagę spółki-matki ani spółki-córki mające siedzibę zagranicą.

Dla wyjaśnienia proszę przeanalizować następujący przykład, w którym zarysowano strukturę hierarchiczną przedsiębiorstw. Spółka-matka (przedsiębiorstwo A) ma siedzibę w Niemczech i ma dwie spółki-córki (przedsiębiorstwo B w Niemczech i przedsiębiorstwo C w Republice Czeskiej), przy czym posiada większość praw głosu w tych spółkach. Za zgodą przedsiębiorstwa A w Republice Czeskiej założono przedsiębiorstwa D, E i F – 100% praw własności w przedsiębiorstwach D i E ma przedsiębiorstwo C.

Przedsiębiorstwo D

Przedsiębiorstwo B Republika Czeska

Przedsiębiorstwo A Niemcy Przedsiębiorstwo E

Republika Czeska

Przedsiębiorstwo C Przedsiębiorstwo F

Republika Czeska

Republika Czeska

Pułap, np. o wysokości 200 000 EUR, zgodnie z rozporządzeniem nr 1407/2013 ma zastosowanie w przypadku pomocy *de minimis* udzielanej przez jedno państwo członkowskie w trzyletnim okresie fiskalnym. W powyższym przykładzie za „jedno przedsiębiorstwo” na potrzeby kalkulacji limitu pomocy *de minimis* uznano by wyłącznie przedsiębiorstwa C i F.

W celu usprawnienia praktycznej realizacji i uproszczenia procedury od strony administracyjnej wymagane jest, aby państwa członkowskie kontrolowały wyłącznie przedsiębiorstwa i kwoty pomocy *de minimis* na swoim terytorium, dlatego też nie jest konieczne (a w wielu przypadkach nawet możliwe) określenie relacji między przedsiębiorstwami D i E, albowiem relacje te określić można tylko za pośrednictwem zagranicznego przedsiębiorstwa B.

Na kalkulację limitu decyzyjnego pomocy *de minimis* udzielonej jednemu beneficjentowi nie ma również wpływu wysokość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorstwom A i B przez podmiot udzielający pomocy po stronie niemieckiej. Mimo iż w tym przypadku spełnione zostały ogólne kryteria definicji „jednego przedsiębiorstwa”, dla organów jednego państwa członkowskiego kontrola wysokości pomocy *de minimis* udzielonej w innym państwie członkowskim spółkom-matkom (przedsiębiorstwom A i B), tak aby można było odliczyć tę kwotę od limitu obowiązującego dla „jednego przedsiębiorstwa”, byłaby bardzo trudna. Na wartość pomocy *de minimis*, której mogłaby udzielić Republika Czeska, nie ma zatem wpływu wartość pomocy *de minimis* udzielona przez Niemcy.

Jeżeli czeski podmiot udzielający pomocy udzieliłby przedsiębiorstwu B pomocy *de minimis*, pomoc ta nie wliczałaby się do decydującego limitu dla przedsiębiorstw D i E. Jeżeli jednak zdarzyłby się taki mało prawdopodobny przypadek, tzn. jedno państwo członkowskie udzieliłoby pomocy *de minimis* przedsiębiorstwu w innym państwie członkowskim (w tym przypadku przedsiębiorstwu B), w sytuacji takiej złamano by zasady pomocy, w celu udzielenia pomocy przedsiębiorstwom D lub E, które zostałyby wówczas uznane za faktycznych beneficjentów pomocy.

PYTANIE NR 2

Jeżeli przedsiębiorstwo (wnioskodawca o pomoc) działające np. w sektorze obróbki, powiązane jest z innym przedsiębiorstwem prowadzącym działalność w branży, w której obowiązuje niższy limit pomocy de minimis (np. w sektorze drogowego transportu samochodowego), to czy w przypadku wnioskującego o pomoc, który sam nie prowadzi działalności w danej branży, utrzymać można wyższy limit pomocy de minimis, tj. 200 000 EUR?

Tak, jest to możliwe.

PYTANIE NR 3

Czy „przedsiębiorstwa powiązane” oceniane są tylko pod kątem powiązań osób prawnych? Czy za „podmioty powiązane” uznać można również podmioty (osoby prawne) zarządzane przez jedną osobę fizyczną?

Zasady pomocy publicznej, w tym rozporządzenia dotyczące pomocy *de minimis* stosują się wyłącznie do przedsiębiorstw. Na potrzeby zasad uczciwej konkurencji przedsiębiorstwo definiuje się jako dowolny podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od statusu prawnego tego podmiotu i sposobu jego finansowania. Podmiotem takim może być zarówno osoba fizyczna, jak i prawna, która musi jednak prowadzić działalność gospodarczą, tj. oferować towary lub usługi na danym rynku. Odpowiedź na to pytanie zależy zatem od tego, czy dana osoba fizyczna prowadzi działalność gospodarczą, spełniając w ten sposób kryteria przedsiębiorstwa, czy też nie. Jeżeli tak jest, podmioty, które zarządzane są przez daną osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, uznane zostaną za „jedno przedsiębiorstwo”. Jeżeli osoba fizyczna nie prowadzi działalności gospodarczej, ale wyłącznie posiada udziały lub akcje w danym podmiocie, z reguły nie mamy do czynienia z prowadzeniem działalności gospodarczej, dlatego też podmiotów takich nie uznaje się za „przedsiębiorstwa powiązane”.

PYTANIE NR 4

*Czy przedsiębiorstwa, z których każde prowadzi działalność w innym sektorze i zgodnie z innym rozporządzeniem odnośnie *de minimis* uznać można za „jedno przedsiębiorstwo”?*

Sektor, w którym przedsiębiorstwa prowadzą działalność, nie ma żadnego wpływu na fakt, czy uznaje je się za „jedno przedsiębiorstwo”, czy też nie. „Jedno przedsiębiorstwo” może zatem obejmować przedsiębiorstwa prowadzące działalność w różnych sektorach, przy czym „jedno przedsiębiorstwo” może otrzymać pomoc *de minimis* o maksymalnej wartości dopuszczalnej w danym sektorze (przy czym jest to najwyżej 200 000 EUR za całe „jedno przedsiębiorstwo”), w którym prowadzą działalność poszczególne przedsiębiorstwa powiązane.